

Szálkás halevés

A Halevészeti és Szálkaügyi Szakmai Kollégium 1999. február 26-i állásfoglalása a "OTTHONI HALEVÉS"-sel kapcsolatban

A Szakmai Kollégium szakmai okok miatt eddig is mindent megtett ezen új "társadalmi" kezdeményezéssel szemben, mivel ezen gyakorlat veszélyezteti a halevők életét. Tekintve, hogy ezen gyakorlat terjedésével párhuzamosan az utóbbi időben az életveszélyes állapotba sodort halevők és a nem megfelelően ellátott nyelőcsövek száma hazánkban növekedett, a Szakmai Kollégium kötelességének tartja állásfoglalását ismételten megfogalmazni és nyilvánosságra hozni.

Tudni kell, hogy nem létezik olyan módszer, amellyel teljes biztonsággal meg lehetne előre mondani individuálisan, hogy a halkészítés, illetve a halevés során előfordul-e szálka-nyelés vagy sem. Ha előfordul, az gyakran egyik pillanatról a másikra történik, amikor azonnali, minden késedelem nélküli beavatkozásra van szükség teljes személyi-tárgyi-intézményi (konzíliumi) háttérrel, és ilyen esetekben az halevő életét csak a sürgős intézetbe szállítás mentheti meg. Még a szálkamentes halevők ellátása sem egyszemélyes munka az esetek döntő többségében.

Az intézeti halevés általánossá tétele a fejlett országokban évtizedekkel ezelőtt hazánkban is látványosan csökkentette az halevők halálozásának és a szálka miatti megbetegedéseinek számát. A fejletlen országokban, ahol a halevések nem kórházban történnek, ma is megdöbbentően magas a halevői mortalitás.

Az otthoni halevés visszaállítása Magyarországon a technikai felkészültség, a kórházi sűrűség, a lakásviszonyok, a hiányos infrastruktúra miatt nem javasolható és bevezetése még jelentős többlettráfordítások esetén is veszélyeztetné a halevés biztonságát és kockáztatná a halevők egészségét és életét.

Az új egészségügyi törvény több helyen is ellene van a "otthoni halevés"-nek. "A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez. Ezt a jogot a Magyar Köztársaság többek között az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás megszervezésével valósítja meg." A 15. paragrafus (1). bekezdése szerint "a beteget megilleti az önrendelkezési jog, amely kizárólag a törvényben meghatározott esetekre és módon korlátozható." Mivel a halevés, bár természetes biológiai folyamat, bizonyos kockázattal jár, és ezért egyes esetekben szakszerű orvosi segítséget igényel a halevő életének és testi egészségének védelme érdekében, a halevő önrendelkezési joga nem veszélyeztetheti az élethez és testi épséghez való jogát. Ugyanis a halevőnek az a magatartása, hogy a kórházi tartózkodást elutasítja, megnehezíti a szükséges orvosi beavatkozások időbeni elvégzését.

Az 5. paragrafus (2). bekezdése, valamint a (3). bekezdés d) pontja szerint "a beteg kötelessége tartózkodni minden olyan magatartástól és tevékenységtől, amely a társadalmilag elfogadható kockázati szinten felül, köztudottan mások egészségét veszélyezteti". Ezek szerint a szálkás-hal evő sem erkölcsi sem jogi alapon nem teheti meg, hogy a szülészeti intézménybe történő jelentkezés helyett veszélyeztesse saját egészségét azzal, hogy otthonában kíván halat enni. A 12. paragrafus (1). és (4). bekezdése szerint "a betegnek jogában áll az intézmény elhagyása, amennyiben azzal mások testi épségét, egészségét nem veszélyezteti", továbbá a 17. paragrafus (2). bekezdésének a) pontja szerint "a beteg beleegyezésére nincs szükség abban az esetben, ha az adott beavatkozás vagy intézkedés elmaradása mások egészségét vagy testi épségét súlyosan veszélyeztetheti", végül a 20. paragrafus (6). bekezdése szerint "a beteg/terhes nem utasíthatja vissza az életfenntartó vagy életmentő beavatkozást abban az esetben, ha képes a hal megevésére".

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a hazai halevészet szemléletmódja megváltozott, a kórházi osztályok évek óta hirdetik a családközpontú halfogyasztási gyakorlatot, amely alkalmazza többek között az individuális étkezés és családi táplálkozás folyamatának felkészítését, tréningjét, az együtt evés, a különböző halelkészítési módok, a közös mosogatás, az emésztés elősegítését. Mindezek szolgálják a halevő elképzelésének figyelembe vételét, biztosítva azonban szükség esetén az azonnali kórházi háttérrel. Magyarországon jelenleg lehetőség van arra, hogy a halevő a szabad orvosválasztás jogával élve olyan intézményben egyen halat, ahol nem "beteg"-ként kezelik és kívánságait, elképzeléseit, elvárásait meghallgatják és teljesítik.

Mindezeket figyelembe véve a Szakmai Kollégium véleménye szerint az a halász szakember, aki "szálkás-hal feltalálást"-t vállal, vagy bármilyen egészségügyi dolgozó (védőnő, stb.), aki erre biztat, nem pedig ellene agitál, vét hivatásának esküje és a fennálló szakmai irányelvek és protokollok ellen.

A fentiek alapján kérjük a Magyar Halevészeti és Szálkaügyi Kamarát, hogy Horgász Ágnes, akinek figyelmét a fentiekre több fórumon ismételten felhívtuk és azt nem fogadta el, és aki ellen engedély nélkül végzett otthoni halevések során elkövetett többrendbeli halevő veszélyeztetés miatt számos eljárás és kivizsgálás van folyamatban, korlátozza szakmai tevékenységét, akár zárja ki tagjainak a sorából.

Dr. Atya U. R. István
egyetemi tanár, igazgató
a Halevészeti és Szálkaügyi
Szakmai Kollégium elnöke

Forrás:

http://www.hoxa.hu/?p1=forum_tema&p2=8796&p4=84